



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1414/2025
27.11.2025.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славка Берћана, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 420/25 од 17.09.2025. године, у седници већа одржаној дана 27.11.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славка Берћана, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 420/25 од 17.09.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године, поред осталих, окривљени АА је оглашен кривим да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године и шест месеци, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору почев од 14.06.2012. до 13.11.2012. године.

Истом пресудом, на основу члана 258. став 1. ЗКП одбијен је имовинско-правни захтев оштећеног за накнаду нематеријалне штете на име претрпљеног страха у износу од 700.000,00 динара, на име душевних болова због повреде права и слободе личности у износу од 1.000.000,00 динара, као и на име душевних болова због умањења животне активности због посттрауматског синдрома у износу од 400.000,00 динара. На основу члана 264. став 4. ЗКП окривљени је ослобођен од обавезе плаћања трошкова кривичног поступка, па исти падају на терет буџетских средстава.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 420/25 од 17.09.2025. године одбијене су као неосноване жалбе ВЈТ у Новом Саду и бранилаца окривљених ББ, ВВ,

ГГ, ДД, АА, ЂЂ и ЕЕ и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 4) и 5) и 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине другостепену пресуду и списе предмета врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештавања јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славка Берћана је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да се у радњама окривљеног АА не стичу елементи кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. КЗ, јер оштећени према окривљеном АА није био у односу зависности, тражење износа путних трошкова од стране окривљеног не представља имовинску корист проистеклу из кривичног дела, те постоје околности за добровољни одустанак окривљеног од даљих радњи кривичног дела, те нису дати разлози о нормативној свести окривљеног према кривичном делу трговина људима из члана 388. став 1. КЗ. Бранилац још истиче да нема елемената предметног кривичног дела јер је окривљени АА радње кривичног дела предузео у правној заблуди, те суд наводи да је окривљени АА кривично дело починио заједно са ВВ, али га не оглашава кривим да је кривично дело извршио у саизвршилаштву. По оцени браниоца, у радњама окривљеног се евентуално могу стећи елементи кривичног дела запуштање малолетника из члана 193. КЗ, јер је оштећени у правном статусу детета, а суд уверења да је окривљени из користиљубља користио оштећеног за просјачење или кривичног дела насиље у породици из члана 194. КЗ, с обзиром на безобзирно понашање према оштећеном или заснивање ропског односа и превоз лица у ропском односу из члана 390. став 2. КЗ, јер је окривљени превозио ВВ и њеног брата ЖЖ у Црну Гору, где их је након тога превозио од места до места ради просјачења.

Одредбом члана 388. став 1. КЗ је прописано да ко силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем или примањем новца или друге користи, врбује, превози, пребацује, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи друго лице, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављања ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима, казниће се затвором од 3 до 12 година. Ставом 6.

истог члана је прописано да ко се бави вршењем кривичног дела из става 1. овог члана или је дело извршено од стране групе, казниће се затвором од најмање 5 година.

Изреком пресуде Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и АА и ЕЕ су оглашени кривим да су у временском периоду од половине 2006. године до краја јануара 2010. године, при чему су сви били способни да схвате значај својих дела и способни да управљају својим поступцима, злоупотребом тешких прилика оштећеног, сада покојног, ЖЖ, услед чињенице да се ради о лицу са тешком менталном недовољном развијености због церебралне парализе, психомоторне ретардације и спастичне квадриплегије са атрофијом мозга, трајно упућен на туђу негу, бригу и старање, користили ради просјачења те узимали новац који је оштећени прибавио просјачењем, који новац су трошили и за сопствене потребе, па су га тако: током лета 2006. године окривљени ББ, отац оштећеног и сада покојна његова супруга ЗЗ, мајка оштећеног држали ради просјачења на црногорском приморју при чему је ЖЖ просјачењем остваривао дневну зараду од 10 до 15 евра, током лета 2007. године окривљена ГГ, сестра оштећеног, истог држала ради просјачења у чему јој је са умишљајем помогао окривљени ЕЕ који је био њен емотивни партнер, тако што је ГГ са својом малолетном децом и оштећеним ЖЖ аутобусом отишла на црногорско приморје, при чему су се издржавали од зараде коју оствари ЖЖ просјачењем, а која је износила 60-80 евра дневно, а ЕЕ је на њену молбу дошао у Црну Гору својим возилом да отклони препреке услед тога што их је полиција протерала из једног града и створи услове па их је превезао у други град ради просјачења ЖЖ, током лета 2008. године окривљена ВВ сестра оштећеног и ЂЂ, њен ванбрачни супруг, држали оштећеног ради просјачења тако што су заједно са ЖЖ отпутовали на црногорско приморје, где су извесно време боравили заједно издржавајући се од зараде коју је оштећени остваривао на поменути начин, након чега је окривљени ЂЂ отишао у Босну, а осумњичена ВВ остала током целог лета, татим током лета 2009. године, окривљена ВВ и окривљени АА, њен тадашњи невенчани супруг, држали оштећеног ради просјачења тако што их је окривљени АА на црногорско приморје превезао својим возилом марке „...“, а затим их је возио из места у место где је ВВ остављала на прометним местима ЖЖ како би просјачио, где су се такође сви издржавали од зараде коју је он остварио просјачењем, да би након одласка АА, дошао код њих окривљени ЂЂ, који се такође заједно са осталим издржавао од просјачења ЖЖ док су боравили у Црној Гори, у току јесени 2009. године окривљени ВВ и ББ у неколико наврата предавали оштећеног ЖЖ окривљеном ДД који је по договору преузимао именованог оштећеног а затим га водио на различита места и држао ради просјачења а након чега би међусобно делили зараду од тога па је тако окривљени ДД оштећене ЖЖ водио у Сремску Митровицу и Јарак као и на црногорско приморје да просјачи за њега, при чему су сви окривљени били свесни свог дела и хтели његово извршење иако су знали да је исто забрањено, чиме су окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и АА извршили сваки по једно кривично дело трговина људима из чл.388 ст.1 КЗ, а окривљени ЕЕ кривично дело трговина људима у помагању из чл.388 ст.1 у вези са чл.35 КЗ.

У конкретном случају, у изреци пресуде Вишег суда у Новом Саду К.бр.236/14 од 17.03.2025. године су описани сви елементи кривичног дела трговина људима из

члана 388 став 1. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим, и то како објективни, односно да је окривљени заједно са осталим окривљенима злоупотребом тешких прилика оштећеног, сада покојног, ЖЖ, услед чињенице да се ради о лицу са тешком менталном недовољном развијености због церебралне парализе, психомоторне ретардације и спастичне квадриплегије са атрофијом мозга, трајно упућен на туђу негу, бригу и старање, користио истог ради просјачења и узимао новац који је оштећени прибавио просјачењем, који новац је трошио и за сопствене потребе, тако и субјективни елементи, односно да је био способан да схвати значај свог дела и способан да управља својим поступцима, при чему је био свестан свог дела и хтео његово извршење иако је знао да је исто забрањено.

Стога су наводи изложени у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славка Берћана, којима се истиче да опис радње извршења дела не садржи елементе предметног кривичног дела и да се у радњама окривљеног евентуално стичу елементи кривичних дела запуштање малолетника из члана 193. КЗ, насиље у породици из члана 194. КЗ или заснивање ропског односа и превоз лица у ропском односу из члана 390. став 2. КЗ, односно да су побијаним пресудама учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

У осталом делу захтева бранилац окривљеног указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, са образложењем да је супротно одредби члана 150. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела већем председавао судија који није стекао посебна знања из области права детета и кривично-правне заштите малолетних лица, јер је оштећени по налазу вештака у статусу детета. По оцени Врховног суда, на овај начин бранилац окривљеног суштински указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП.

Бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП, из разлога што супротно одредби члана 156. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела на главном претресу није учествовао пуномоћник оштећеног нити му је постављен привремени заступник, сходно одредби члана 154. наведеног закона.

У осталом делу захтева бранилац окривљеног истиче да суд није дао разлоге о одлучној чињеници превозења оштећеног из Србије у Црну Гору, нити да се окривљени тим послом бавио као занимањем ради прибављања имовинске користи, а нарочито није дао разлоге о свести и хтењу окривљеног да изврши сваку радњу за коју је оглашен кривим, те нису дати разлози о стављању жртве у ропски или други сличан однос, чиме бранилац суштински указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

У осталом делу захтева бранилац окривљеног истиче да је суд непотпуно и погрешно утврдио чињенично стање, да није оценио одлучну чињеницу да је окривљени пристао на превоз оштећеног и окривљене ВВ, пошто нико од превозника није хтео да их превози јер је оштећени лице са инвалидитетом, и да нико од таксиста није желео да их превози од места до места у Црној Гори, већ је суд само донео неоснован закључак да је окривљени АА заједно са окривљеном ВВ отео оштећеног, и то на основу посредних сазнања сведока ГГ. Бранилац још наводи да суд своје

закључке о постојању кривичног дела заснива само на исказима саокривљених, без постојања било ког другог доказа.

По оцени Врховног суда, у овом делу бранилац окривљеног суштински оспорава утврђено чињенично стање односно повреду закона из члана 440. ЗКП, полемичући са чињеницама утврђеним у правноснажним пресудама и указујући на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова.

На крају, бранилац окривљеног истиче да је суд поступио супротно одредбама члана 54. и 57. КЗ, јер није у довољној мери ценио олакшавајуће околности на страни окривљеног и окривљеном изрекао блажу казну. Имајући у виду неспорне чињенице да је окривљени одустао од извршења кривичног дела, суд је могао и да га ослободи од казне сходно члану 37. у вези члана 54. став 4. КЗ. На овај начин, бранилац је суштински указао на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како повреде закона из члана 438. став 1. тачка 3) и 5) и став 2. тачка 2), 440. и 441. став 1. ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то се Врховни суд у оцену изнетих навода, није ни упуштао.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић